

Натисніть тут, щоб

КУПИТИ КНИГУ НА САЙТІ

або

замовляйте по телефону:

(0352) 28-74-89, 51-11-41

(067) 350-18-70

(066) 727-17-62

БІБЛІОТЕКА ВЧИТЕЛЯ

О. І. Білецька, Н. Р. Лоджук

ЛІТЕРАТУРНЕ ЧИТАННЯ

Конспекти уроків

4 клас

До підручника В.О. Науменко

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 821.16.2:371/32
ББК 74.268/3 Укр
Б 59

Рецензенти:
кандидат педагогічних наук, доцент
Онишків З. М.
вчитель вищої категорії, старший вчитель
Походжай Н. Я.

Серію засновано 2007 року

Білецька О. І.

Б 59 Літературне читання. Конспекти уроків : 4 кл. : до підруч. В. О. Науменко / О. І. Білецька, Н. Р. Лоджук. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2016. — 96 с. — (Серія «Бібліотека вчителя»)

ISBN 978-966-10-1765-7 (серія)

ISBN 978-966-10-4303-8

У посібнику подано розгорнуті конспекти уроків з предмета «Літературне читання», зміст яких відповідає навчальній програмі МОН України, Державному стандарту початкової загальної освіти та підручнику «Літературне читання. 4 клас» (автор В. О. Науменко).

Розроблено зразки бесід під час вивчення нового матеріалу, різні види робіт, цікаві та творчі завдання. Передбачено використання зошита з предмета «Літературне читання» (Тернопіль — Навчальна книга — Богдан).

Для вчителів початкових класів та студентів педагогічних навчальних закладів.

УДК 821.16.2:371/32
ББК 74.268/3 Укр

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

Навчальне видання

БІЛЕЦЬКА Оксана Іванівна
ЛОДЖУК Надія Романівна

ЛІТЕРАТУРНЕ ЧИТАННЯ

Конспекти уроків

4 клас

До підручника В.О. Науменко

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Наталія Гаврішко*
Обкладинка *Аліни Воронкової*
Комп'ютерна верстка *Тетяни Золоєдової*
Технічний редактор *Чучук Оксана*

Підписано до друку 22.11.2015. Формат 60x84/8. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк.11,16. Умовн. фарбо-відб. 11,16.

Видавництво «Навчальна книга — Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга — Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-19-66; 52-06-07; 52-05-48
office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-1765-7 (серія)
ISBN 978-966-10-4303-8

© Навчальна книга — Богдан, 2016

ОРІЄНТОВНИЙ КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема уроку	№ с.	Дата
1.	У країні давнини.	5	
2.	Єгипетські міфи. «Бог сонця Ра».	7	
3.	Єгипетські міфи. «Ра та Апоп».	9	
4.	Міфи Давньої Греції. Чарівні перетворення.	10	
5.	Слов'янські міфи. «Створення людини».	11	
6.	<i>Урок позакласного читання.</i>	11	
7.	Сергій Плачинда. «Білобог і Чорнобог».	12	
8.	<i>Підсумковий урок за темою: «Міфи».</i>	12	
9.	Від міфу до казки. «Тополя» (народна легенда).	13	
10–11.	Богдан Чалий. «Дума про Кия та його славний рід».	15	
12.	<i>Урок позакласного читання.</i>	16	
13.	Леонардо да Вінчі. Притча «Лебідь».	17	
14.	Казки (соціально-побутові). «Отак би й слухав».	18	
15–17.	Українська народна казка «Золотий черевичок».		
	Чарівні перетворення в казці.	20	
18.	<i>Урок позакласного читання.</i>	22	
19.	Киргизька народна казка «Злагода».	23	
20.	<i>Підсумковий урок за темою: «Від міфу до казки».</i>	24	
21.	Краса світу в художньому творі. В. Сухомлинський.		
	«Краса, натхнення, радість і таємниця».	25	
22.	Лірика. Пейзажна лірика Т.Г. Шевченка.	27	
23–24.	Микола Гоголь. «Чудовий Дніпро». Тарас Шевченко.		
	«Реве та стогне Дніпр широкий».	29	
25.	Почуття поета. Тарас Шевченко. «За сонцем хмаронька плыве...».		
		31	
26.	<i>Урок позакласного читання.</i>	32	
27.	Богдан Лепкий. Уривок «Про життя і твори Тараса Шевченка».		
		33	
28–29.	Іван Франко. Коли твір відкриває свої таємниці.		
	«Полудень», «Сипле, сипле, сипле сніг...».	34	
30.	Микола Гоголь. Український степ (опис).	36	
31.	Зимові картини в поезіях І. Франка і В. Симоненка.	37	
32–33.	Порівняння у поезіях Лесі Українки. «Вже сонечко в море сіда...», «Плине білий човник...», «Сосна».		
		39	
34.	<i>Урок позакласного читання.</i>	40	
35.	Марко Вовчок. Опис літнього вечора.	41	
36–37.	Ліна Костенко. Звукопис, настрій, повтор в поезіях Ліни Костенко.		
		43	
38.	Опис бабиного літа за Іваном Нечуєм-Левицьким.	45	
39–41.	Дмитро Павличко. Ліричні твори-роздуми «Плесо», «Синиця», «Яблуко». Коли твір відкриває свої таємниці.		
	«Зернина». Іван Драч. «Етюд про хліб».		
	Степан Жупанин. «Ходімо в поле, сину».	46	
42.	<i>Урок позакласного читання.</i>	48	
43.	<i>Підсумковий урок за темою: «Краса світу в художньому творі».</i>	48	
44.	Пейзаж у прозових творах. Іван Сенченко.		
	Гарно на душі — гарно навколо.	49	
45.	Пейзаж змінюється і настрої персонажа змінюється.		
	Василь Чухліб. «Чомга і весна».	50	
46.	Пейзаж чудовий, а на душі персонажа — смуток.		
	Марко Вовчок. «Другого дня...».	51	

№ з/п	Тема уроку	№ с.	Дата
47.	Пейзаж чудовий і на душі спокій. Михайло Коцюбинський. «На небі сонце».	52	
48–49.	Пейзажем починається твір — визначається його настрої. Олесь Гончар. «Солов'їна сторожа» (скорочено).	53	
50.	<i>Урок позакласного читання.</i>	54	
51.	<i>Підсумковий урок за темою: «Пейзаж у прозових творах».</i>	54	
52.	У країні дитинства. Жанри прози. Іван Сенченко. «Скажіть, будь ласка...».	55	
53–54.	Жанри прози. Борис Грінченко. «Ксеня».	56	
55.	<i>Контрольна робота.</i>	58	
56.	<i>Підсумкова контрольна робота за I семестр.</i>	60	
57.	<i>Урок позакласного читання.</i>	61	
58–59.	Всеволод Нестайко. «Трое за парканом».	62	
60–62.	Михайло Слабошпицький. «Славко і жако».	63	
63–64.	Василь Чухліб. «Гойдарики», «Дикі каченята».	65	
65.	<i>Урок позакласного читання.</i>	66	
66–69.	Повість. Літературний портрет. Олесь Донченко. «Лісничиха».	67	
70–71.	Олександр Довженко. Кіноповість «Зачарована Десна». Життя і внутрішній світ героя.	69	
72.	Олександр Дерманський. «Чудове чудовисько».	71	
73.	<i>Підсумковий урок за темою: «У країні дитинства».</i>	71	
74.	<i>Урок позакласного читання.</i>	71	
75–76.	У країні гумору. Гумористичні твори. Грицько Бойко. «Хвастунець», «Відпочити ніколи», «Викрутився», «Де Іванко?».	72	
77.	Ірина Жиленко. «Павучок — рудий бочок».	74	
78–79.	Іван Світличний. «Я їм про Хому, а вони про Ярему». «Стонога».	75	
80.	Гумористичні оповідання. Остап Вишня.	77	
81–82.	Григір Тютюнник. «Біла мара».	78	
83.	<i>Урок позакласного читання.</i>	79	
84.	<i>Підсумковий урок за темою: «У країні гумору».</i>	79	
85.	У країні знань. Науково-художні й історичні оповідання. Ганна Черінь.	80	
86–89.	Твори з науковою інформацією. Анатолій Давидов. «Свідки минулих епох».	81	
90.	<i>Урок позакласного читання. Дитячі науково-популярні журнали «Колосок», «Куля», «Соняшник», «Барвінок».</i>	82	
91–93.	Паола Утевська. «Гості з далеких берегів».	83	
94–95.	Історичні оповідання. Антін Лотоцький. «Ольга Перевізниківна».	85	
96–99.	Повість-казка. Віктор Близнець. Думки героїв твору. «Земля світлячків».	87	
100.	<i>Урок позакласного читання.</i>	88	
101.	<i>Підсумковий урок за темою: «У країні знань».</i>	88	
102–105.	У країні світової літератури. Твори зарубіжних письменників. Микола Носов. «Мишкова каша».	89	
106–110.	Повість-казка. Льюїс Керролл. «Аліса в Країні Чудес».	91	
111.	<i>Урок позакласного читання.</i>	92	
112.	Анатолій Костецький. «Канікули».	93	
113.	<i>Підсумковий урок за темою: «Твори зарубіжних письменників».</i>	93	
114.	<i>Контрольна робота.</i>	93	
115.	<i>Підсумкова контрольна робота.</i>	94	

УРОК 1

Дата _____
Клас _____

Тема. У країні давнини.

Мета. Ознайомити з підручником В. Науменко, умовними позначеннями; розвивати навички роботи з підручником, творчу уяву, зв'язне мовлення; виховувати повагу до історичної спадщини.

Обладнання. Картки.

*Додатковий
матеріал до уроку*

Хід уроку

I. Бесіда з елементами розповіді.

— В цьому навчальному році ми будемо працювати за підручником В. Науменко «Літературне читання». Ви прочитаєте багато цікавих творів українських і зарубіжних авторів. Зверніть увагу на умовні позначення, які зустрінуться у підручнику. Прочитайте звернення автора до вас.

Запам'ятайте! Читайте уважно, вдумливо, аналізуйте і визначайте, про що говорить з вами автор твору, що важливе для себе ви візьмете із цього спілкування.

Прочитайте прислів'я про книжку.

— Чого вони навчають, до чого закликають?

— Як про книгу говорить І. Франко?

II. Ознайомлення з новим розділом.

— Прочитайте текст (с. 4).

— Що оживає на сторінках цього розділу?

— Кому відкриються таємниці?

— А кому запам'ятаються ці твори?

III. Вивчення нового матеріалу.

1. Повідомлення теми і мети уроку.

— Сьогодні ми ознайомимось із новою для вас темою «Міфи». Наука, яка вивчає міфи, називається міфологією.

2. Розповідь учителя.

— У давні часи, намагаючись пояснити явища навколишнього світу, люди створили чимало цікавих історій, які передавалися з уста в уста, з покоління в покоління.

Ці історії й отримали назву міфи. Присвячені вони виникненню життя, силам, що керують Землею та Всесвітом (богам), надзвичайним людям (героям), надприродним явищам та істотам.

Слово *міф* грецького походження, означає «переказ». Міфи відрізняються від казок тим, що казки завжди сприймалися, як плід людської фантазії, а міфи вважалися правдивими.

Кожен народ має свої міфи. Найвідомішими є міфи Стародавньої Греції, Єгипту.

3. Читання учнями статті «Міфи» (с. 4).

4. Аналіз змісту тексту.

— Що таке міф?

— Яка наука займається вивченням міфологічних образів?

— Де живуть міфічні герої і сьогодні?

— Які вислови з міфів прийшли до нас?

— Що вони означають?

5. Робота над змістом крилатих висловів.

а) Читання карток.

Картка 1

Скринька Пандори

Картка 2

Ахіллесова п'ята

Картка 3

Чумацький Шлях

Картка 4

Геркулес

Картка 5

Нарцис

б) Гра «Попрацюємо разом».

Один учень називає вислів, а інший — його значення.

Фізкультхвилинка.

6. Робота в зошиті.

IV. Підсумок.

— Що нового дізналися на уроці?

— Що таке міф?

— Які ви знаєте міфи?

— Які міфічні висловлювання ви запам'ятали?

V. Домашнє завдання.

Опрацювати статтю «Міфи» (с. 4–5).

УРОК 2

Дата _____

Клас _____

Тема. Єгипетські міфи. «Бог сонця Ра».

Мета. Продовжувати ознайомлювати учнів з міфами; збагачувати словниковий запас; розвивати творчу уяву, зв'язне мовлення; удосконалювати навички читання.

Обладнання. Відео-презентація про Єгипет.

Додатковий матеріал до уроку

Хід уроку

I. Етап «До читання».

1. «Читання у потоці букв».

Знайдіть серед поданих букв слова і прочитайте їх.

Опрсмїфитуфміфологіясїш

2. Читання за Едігеєм.

соАхівалле тап'я, каскньри доПарин, лесГерку, цисНар.

II. Етап «У ході читання».

1. Актуалізація опорних знань.

— Що таке міф?

— Міфи яких народів ви знаєте?

— Чим відрізняється міф від казки?

2. Повідомлення теми і мети уроку.

— Сьогодні на уроці ми познайомимось із єгипетськими міфами.

3. Розповідь учителя.

— Кожен народ складав міфи про життя на Землі. Сьогодні ми прочитаємо, як, за єгипетськими уявленнями, створювався світ.

4. Читання «ланцюжком» інформації «Єгипетські міфи» (с. 5).

— Що обожнювали єгиптяни і як вони зображували богів?

— Який бог був у них найголовнішим?

— Чому?

— Прочитайте про річку Ніл.

5. Опрацювання міфу «Бог сонця Ра» (с. 5).

а) Читання тексту мовчки.

б) Аналіз тексту і вибіркове читання.

— Прочитайте опис Всесвіту.

— За яких обставин зникла пільма і все ожило?

— Як народився бог сонця Ра?

Фізкультхвилинка.

III. Етап «Після читання».

1. Робота в парах.

— Перекажіть один одному міф близько до тексту.

2. Робота в зошиті.

3. Гра «Так чи ні».

1) Колись не було ні землі, ні неба.

Так чи ні.

2) Всесвіт нагадував безмежний океан води.

Так чи ні.

3) Спочатку серед води з'являлася долина.

Так чи ні.

4) На пагорбі розкрилась дивовижна квітка кульбаби.

Так чи ні.

5) Між пелюстками було сховане немовля.

Так чи ні.

6) Цьому дитяті судилося стати богом Ра.

Так чи ні.

УРОК 3

Дата _____
Клас _____

Тема. Єгипетські міфи. «Ра та Апоп».

Мета. Продовжувати формувати уявлення про міф як жанр; удосконалювати уміння визначати тему твору і послідовність сюжету; розвивати уміння переказувати, створювати уявний малюнок; удосконалювати техніку читання.

Додатковий матеріал до уроку

Хід уроку

I. Етап «До читання».

1. Обмін думками.

— Які асоціації виникають, коли промовляємо слово *міф*?

2. Читання за Едігеєм.

світВсе, лязем, тосло, мовляне, горбпа.

— Об'єднайте ці слова в міф і назвіть його.

3. Перевірка домашнього завдання.

— То за яких обставин зникла п'ятьма і все ожило?

— Як, за єгипетською міфологією, бог Ра перепливає річку?

II. Етап «У ході читання».

— Прочитайте заголовок міфу і скажіть, про кого розповідається у цьому міфі.

1. Читання абзацами.

— Хто був Апоп?

— Яким він був?

— Де жив змії?

— Що вирішив змії Апоп?

— Прочитайте битву Ра з Апопом.

— Як радів народ перемозі бога Ра над змієм Апопом?

— Чому триває вічна боротьба між світлом і п'ятьмою, добром і злом.

2. Робота парах.

— Перекажіть близько до тексту ту частину, у якій розповідається про битву Ра з Апопом.

Фізкультхвилинка.

3. Самостійне перечитування міфу для складання порівняльної характеристики.

III. Етап «Після читання».

1. Робота в зошиті.

2. Гра «Займи позицію».

Хто вважає, що на Землі переможе добро — одна позиція.

А хто переконаний, що триватиме вічна боротьба між добром і злом — інша позиція.

— Доведіть свої міркування.

IV. Підсумок.

— Виберіть правильне твердження теми твору і головної думки.

Розповідь про бога Ра і змія Апопа.

Розповідь про вічну боротьбу між п'ятьмою і світлом, добром і злом.

V. Домашнє завдання.

Виконати творче завдання в зошиті на основі змісту міфу.

Дата _____
Клас _____

УРОК 4

Тема. Міфи Давньої Греції. Чарівні перетворення.

Мета. Збагачувати уявлення про міфи Давньої Греції; привернути увагу до відмінностей міфу від оповідання, вказуючи на чарівні перетворення; удосконалювати навички читання; розвивати уміння знаходити в тексті роздуми, міркування; виховувати інтерес до самостійного читання міфів.

Обладнання. Відео-презентація Давньої Греції.

Хід уроку

I. Етап «До читання».

- Які думки виникають, коли читаєте про Ра і Апопа?
- Чим ці герої відрізняються один від одного?
- Поясніть вислів: «Вічна боротьба між добром і злом».

II. Етап «У ході читання».

1. Самостійне ознайомлення з інформацією «Міфи Давньої Греції» (с. 7).
 - До кого греки ставилися з великою повагою?
 - В образі кого вони уявляли богів?
2. Повідомлення теми і мети уроку.
 - Сьогодні прочитаємо міф «Пандора» і навчимося визначати чарівні перетворення.
3. Словникова робота.
 - Прочитайте і запам'ятайте слова із зошита (с. 10).
4. Читання вчителем або підготовленими учнями логічно завершених частин.
 - а) Кара Зевса.
 - б) Витвір Гефеста і обдарування богів.
 - в) «Той, хто думає потім».
 - г) Сховок амфори на горі Олімп.
 - г) Подарунок Зевса Пандорі.
 - д) Непослух Пандори і зло на Землі.
 - е) Слепа надія.
5. Повторне перечитування міфу.
6. Відповіді на запитання.
 - Назвіть персонажів міфу.
 - Які чарівні перетворення описано в ньому?
 - За що Зевс розгнівався на Прометея? *(За те, що він подарував людям вогонь і їхнє життя засяяло радістю і теплом.)*
 - Чим боги обдарували Пандору?
 - Чи добре вчинила Пандора?

Фізкультхвилинка.

III. Етап «Після читання».

1. Робота за малюнком (с. 9).
 - Опишіть вираз обличчя, поставу Пандори.
 - Чи відповідає малюнок тексту?
 - Поміркуйте, чому художник ілюстрував саме цей епізод, а не інший.
2. Робота в зошиті.
3. Гра «Влучне слово».
 - Поясніть вислів: «Скринька Пандори». *(Осередок нещастя, підступний дарунок, страждання, злигодні, тяжкі хвороби, горе.)*

IV. Підсумок.

- Як ви пов'яжете зі змістом міфу вислів: «Надія живе найдовше».

V. Домашнє завдання.

- Поміркуйте ще над цим удома і запишіть.